

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 8. Octava propositio elucidatur, Sanctorumque Patrum, & illustrium
Doctorum testimonijs illustratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
129

num super illud Threnorum 3. *Sed cum clamauero, & rogauero, exclusit orationem meam.* Sanctum Gregor. lib. 20. moral. c. 21. & 24. & Magistrum Auilam tom. 2. epit. ac denique hanc doctrinam approbat Magister Basilius Legionensis in Defensorio septuaginta propositione 17. ubi ad hoc propositum explicat, quod dicitur de quibusdam Lucæ 8. *Qui cum gaudio suscipiunt Verbum Dei, & in tempore tentationis recedunt.* Tales namque asserit esse illos, qui opera bona ex intuitu prædictarum consolationum exerceant, ex quo fit, ut deficientibus prædictis consolationibus, earumque loco aduentibus tentationibus, ipsi quoque deficient, & à perfectionis via recedant.

Ex quibus omnibus satis constat, doctrinam Mystici nostri Doctoris in hac propositione esse communem apud S. Patres, & Doctores Catholicos, de cuius proinde veritate, & securitate nulla rationabilis suspicio suboriri potest, sed quicquid contra illam obijceretur, eodem modo aduersus communem Sanctorum Patrum, & Doctorum Catholicorum consensum deberet obijci.

CAPUT VIII.

Octaua propositio elucidatur, Sanctorumque Patrum,
& illustrium Doctorum testimonijs
illustratur.

Pergimus vterius ad elucidandam octauam propositionem, quam habet Mysticus noster Doct. lib. 3. Ascens. Mont. Carm. cap. 17. ubi sic inquit, *Vanum est optare liberos, ut nonnulli faciunt, qui ob filiorum desiderium mundum vniuersum inuenerunt & perierunt, non enim illis per speculum est, an prohi futuri sint, Deoque famulari, & vtrum gaudium quod ex ijs præstolantur, fortassis verendum sit in merorem: requies & solatium in afflictionibus & tribulationibus: honores in ignominias, præbeantque occasionem Deum magis offendendi: quem modum multis contingere solet &c.* (Et paulo inferius subiungit) *Vanitas quoque esset de vxore vel marito latari, quando euidenter non constat, melius se in suo matrimonij statu Deo obsequi &c.* Quam doctrinam confirmat ex illo Apostoli Corinth. 7. num. 27. *Qui habent vxorem, tanquam non habentes sint, &c.*

Quamuis huius propositionis veritas ad eam aperta sit, ut mirum videatur potest aliis illam offendere, & quamuis etiam legitimus, & Catholicus eius sensus ex illis circa elucidationem primæ propositionis, & ex testimonijs Sanctorum Patrum ibidem adductis euidentissimè pateat, tamen pro maiori huius rei declaratione, aliqua, quæ ad elucidationem huius propositionis magis in particulari pertineant, subiungemus.

*Legitimus propositionis sensus declaratur, &
Sanctorum Patrum testimonijs cor-
roboratur.*

Legitimus igitur, & apertus huius propositionis sensus est, vanum, ac reprobandum esse nimium aliquotum desiderium, & affectum erga filios, uxorem, vel maritum, sine attentione, & respectu ad maiorem Dei gloriam, spiritualemque eorum utilitatem, & profectum, sed solum propter aliquod temporale commodum, lætitiā, vel iucunditatem, vel propter similes respectus, quibus plerumq; homines ad talem affectum, & amorem moveri solent. Et ideo intendit Mysticus noster Doctor talem amorem, & affectum iuxta hunc sensum relegare, spiritualesque personas perfectionis cupidas, taliter circa hanc rem instruere, ut nec filios, nec maritum, nec uxorem, præcise propter memoratos respectus diligant, aut illis, ut sic complacent, sed eatenus dumtaxat suum affectum in eis constituent, quatenus prædicta omnia fuerint medium ad maiorem Dei gloriam, spiritualemque utilitatem assequendam. Unde quando huiusmodi conducentia incerta fuerit, consequenter, & rectè asserit, nullatenus in eorum amore, vel complacentia affectum firmandum esse, sed huiusmodi desiderium, & voluntatem, omnino cum diuina voluntate, & beneplacito circa prædicta omnia conformari debere.

Et merito sanè filiorum, & cognatorum affectum, nisi modo dicto diuinæ voluntati conformetur, & ad Deum omnino dirigatur, speciali cura amputandum esse Vener. IOANNES docuit, quia vix vlli præui affectus periculosus homines tentare solent, quam inordinati filiorum, & cognatorum affectus, adeò, ut aliquando homines improbo filiorum amore adducti à vero numine ad falsa idola defecerint, ita insaniētes, ut mortuos filios immortales Deos consecrarent. Sic olim Syrophanes Egyptius mortuo filio, simulachrum eius posuit loco numinis adorandum. Sic & Ninus Assyriorum Rex filium suū Belum vitæ functum noluit intra mortuorū vñas delitescere, sed supra Deorū aras erectis simulachris fulgurare, sic Thare filium suum Aram morte sublatum, immortalitate donare voluit, dum eius imaginem cōsecrauit. Sed quid sit de his exemplis, de quibus longior esse potest disputatio, certum est id, quod diximus ex Script. Sacre testimonio Sapient. 14. n. 15. ibi: *Acerbo luctu dolens pater citò sibi rapti filij fecit imaginem, & illum qui tunc quasi homo mortuus fuerat, nunc tanquam Deum colere cepit, & construxit inter seruos suos, sacra, & sacrificia, &c.* Cui consonat illud, quod refertur Numeror. 32. n. 4. scilicet Egyptios videntes, tum filios suos mortuos, tum etiam Deos suos percussos, magis curasse de sepeliendis, ac deplorandis filiis, quam de Dijs restaurandis. Plura alia ad hoc propositum adducere possemus, ex quibus manifestissime constaret, quantum nocere soleat nimius filiorum, & propinquorum amor: innumera namque sunt Scripturæ, & Sanctorum Patrum testimonia, in quibus id notatur, & perpenditur, sed in re tam aperta non est necesse amplius immorari, ex di-

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

129

Etis enim satis superque constat, quam necessarium sit huic amori, & affectus modum præscribere, ne plura, & grauia damna generet: quem modum optime præscripsit Mysticus noster Doctor hunc effectum relegandum esse docens, nisi quatenus ad maiorem Dei gloriam ordinatur, cumque hæc maior Dei gloria fere semper incerta sit, eò quòd nescitur an filij, propinqui, & cognati grati Deo existant, vel futuri sint, merito affectum illum, quo nimis anxie amatur, præscisso prædicto respectu maioris Dei gloriæ, inabitaque attentione ad commodum aliquod, vel iucunditatem temporalem, Venerabilis noster IOANNES tanquam imperfectum, & vnionis cum Deo impeditiuum damnat.

Hanc autem doctrinam sæpè Script. sacra, & SS. Patres docent, cum propinquitum, & cognatorum amorem in sensu dicto amputare, & omnino relegare strictissimis verbis suadent, cuiusmodi sunt verba illa Christi Domini Luca 14. Si quis uenit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & filios, & agros, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et Luca 9. cum quidam diceret ad Iesum: Domine permittite mihi primum ire, & sepelire patrem meum, respondit ei Iesus: Sine ut mortui sepeliant mortuos suos, tu autem uade, & annuntia regnum Dei, &c. Super quæ verba Diuus Ambrosius sic inquit: His paterni quoque funeris sepultura prohibetur, ut intelligas humana posthabenda diuinis, hoc est studium, sed minus impedimentum, nam qui paritur studium, deriuat affectum, qui diuidit cor, esse differt per se ipsum, &c. Et D. Chryl. hom. 28. in Matthæum circa finem eundem explicans locum inquit: Quid igitur hinc præcipuè discimus, nisi quod nullo momento temporis cadenda hæc, etiam si necessaria videantur, spiritualibus anteferenda sunt, &c.

Nec minus stricta sunt verba illa Christi Domini Matth. 10. ibi: Non uenit pacem misere, sed gladium, ueni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & nurum aduersus sororem suam, & inimici hominis domestici eius. Unde rectè D. Basil. in constitutionibus Monasticis ca. 21. inquit: A propinquis autem amicis, & parentibus, quæ amicitia affectionibus nos tam longe oportet esse disiunctos, quam longe eos, qui iam sunt uita disuncti, à uita videmus distare.

Quam etiam doctrinam exemplo nos suo docuit idemmet Christus Dñs, dum Matrem suam, quantumuis sanctissimam, aliquando durè alloquutus fuit, dicens: Quid mihi, & tibi mulier? Quod pro nostra instructione fecit, ut benè notauit D. Bern. ser. 2. de mutatione aquæ in uinum his uerbis: Ut quid ergo fratres utique propter nos, ut non sollicitet carnalium cura parentum, & necessitudines illa impediunt exercitium spirituale, &c.

Sed adhuc strictius de hac re exemplum præbuit cum cuidam dicenti illi: Ecce mater tua, & fratres tui foris stant querentes te, respondit Iesus, quæ est mater mea, & qui sum fratres mei, & extendens manus in Discipulos suos, dixit: ecce mater mea, & fratres mei, &c. Matth. 12. m. 47. quod exemplum rectè perpendens D. Ambr. li. 6. in Lucam c. 8. sic inquit: Moraliter Magister, qui de se cateris præbet exemplum, ipse suorum executor est præceptorum: præscripturæ enim carteris, quoniam qui non reliquerit patrem, aut matrem suam, non est filio Dei dignus, sententia huius primus ipse se subiecit, non quo materna refuset pietatis obsequia, sed quia paternis se mysteris amplius, quam maternis affectibus debere cognoscit, neque tamen iniuriose refutat parentem, sed religiosiores copula mentium docentur esse, quam corporum, &c. Quod etiam super eundem Matthæi locum adnotauit Tertul. lib. 4. contra Marcionem c. 19. & li. de carne Christi c. 6. pluresque alij Sancti Patres.

Id ipsum strictissimis etiam verbis statuitur Exod. 32. num. 27. vbi tale præceptum habetur: *Occidas vnusquisque fratrem, & amicum, & proximum suum.* Quod explicans D. Ambr. epist. 56. sic inquit: *Quod occidi fecit à proximo proximos: filios à parentibus, à fratribus fratres, præceptum eiusdems, quia præferenda est religio necessitudini, pietas propinquitati, ea est enim vera pietas, que proponit diuina humanis, perpetua temporalibus, vt contemplatione, ac amore reuoluentia diuina perimeretur omnis affectus necessitudinis.*

Plura alia his similia Scripturæ, & S. Patrum testimonia adducere possemus, in quibus filiorum, parentum, & propinquorum affectus in sensu dicto resecari strictissimè iubetur, ea tamen consulto amittimus, quia ex dictis satis superque constat, quam utilis, & necessaria ac Scripturæ sacræ, & SS. Patrum doctrinæ conformis sit propositio nostri Mystici Doctores, in qua id ipsum edocetur, nimiusque affectus erga filios, maritum, & vxorem damnatur, eo quod incertum est, an ipsi Deo grati exsultant, vel futuri sint, nec ne.

§. II.

Egregio S. Mat. nostræ THERESIÆ testimonio alijsque etiam SS. Patrum dictis eadam doctrina confirmatur.

Ceterum non possumus non pro huius doctrinæ maiori confirmatione celebre quoddam testimonium S. Matris nostræ THERESIÆ adducere, quod habetur l. 3. suarum foundationum c. 7. vbi foundationem Monasterij oppidi Alba describens refert, quod cum fundatrix eiusdè monasterij, quæ appellabatur Theresia de Laiz summopere desideraret filios sibi à Deo concedi, nihilominus tale accipit à Deo responsum: *Noli velle prolem, nam condemnaberis.*

Et vt testimonium hoc melius perpendatur ipsamet THERESIÆ nostræ verba referre placuit: *Sobolem vt à Domino obtineret, per magnis id deuotionibus & precibus ipsa cõtendebat; hanc autem vt desideraret, non alia eam impellibat ratio, quam vt se vita defuncta, heres superspiceret, qui suo nomine Maiestatem illius continenter laudaret, & mihi quoque retulit, nunquam se in prole petenda aliud quid, quam dixi spectasse. Est namque mulier veritatis amantißima, christianis virtutibus & religione insignis. Hoc ergo desiderium cum multis annis haberet, & illud B. Andrea Apostolo commendaret, quem secundare steriles vreros didicerat, post multas preces & deuota exercitia in hunc finem assumpta quadam nocte cum in lecto iaceret, talis ad eam vox facta est: *Noli velle prolem; nam condemnaberis, &c.**

Hoc ergo testimonio iustificè comprobatur Ven. N. IOANNIS doctrina, si enim hæc mulier, quantum vis solius Dei gloriã intenderet, tamen desiderans filios, re vera desiderabat id quod suæ damnationis causa futurum erat, quis non videat, quam utilis, & necessaria sit Mystici nostri Doctores doctrina, nimium desiderium filiorum, complacentiamque in marito, & vxore damnans, eo quod fere temper incertum sit, an exinde maior Dei gloria, animarumque utilitas prouentura sit, nec ne.

Vnde D. Hieron. lib. 1. contra Iouinianum postquam retulerat paruum vtilitatem, quam exceperat Samuel ex filijs suis, qui nequaquam eius virtutis hæredes fuerunt,

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
.129

meritò reprobatur desiderium, quo plures optant sibi filios à Deo concedi, cum desolantur prohi futuri sint, & ita sic eleganter loquitur. Heredem desideravit hominem, coheres Christi? & optabit liberos, nepotumque serio delectabitur, quos forsitan sit occupaturus. Amicus filius? Cum legamus Moysen, & Samuelem filijs suis alios protulisse, nec putasse liberos, quos valde de Domino displicere. Et in c. i. epist. ad Titum sic de eadem re loquitur: Samuilis quoque qui talis fuit, ut inuocaret Dominum, & Dominus exaudiret eum, & in tempore in his plurius hymnis impetraret, habuit filios, qui declinauerunt post auariciam.

Quod etiam rectè notauit D. Chrysostomus himil. 9. in Matth. sic inquit: Quid filios Samuelis necessitudo inuit parentis, cuius non fuerunt virtutis heredes? Quid Moysi liberum aeterna profuit cura iustitia, cuius eis non successit imitatio? & Optimè de hac eadem re dixerunt Ambros. in epist. ad Rom. c. i. & Philo. Hebraeus lib. de temulentia, pluresque alij Sancti Patres, quorum testimonia, prolixitatis euitandæ gratia, omittimus, solumque addimus ipsiusmet Spiritus sancti testimonium Ecclesiast. c. n. 4. ibi: Pater est mori sine filijs, quam relinquere filios impios, &c.

10.

Ex dictis ergo rectè concluditur, meritò Mysticum nostrum Doctorem docuisse non esse multum desiderandos filios propter prædictam incertitudinè, & idèò nequaquam matrimonium eiusque fructum damnat, sed solum nimitatem affectus erga filios, uxorem, aut maritum. Cui consonat doctrina S. Mat. nostræ THERESIE in lib. viz perfectionis c. i. vbi de desiderio huiusmodi rerum temporalium loquens, sic inquit: Non sic charissime, non sic, non est iam tempus ad parui momenti negotia cum Domino pertractanda. Sane, nisi ad humanam infirmitatem, qua libenter in omnibus iuuari gaudet (& bene quidem si modo ipse aliquid hic possumus) respectum haberem, quam vellem ipsi persuadere possem, non esse hæc huiusmodi, qua tam sollicitè & affectuose in hoc S. Iosephi monasterio commendati Deo debeant, &c. Vbi sapientissimus Magister Luisus Legionensis hanc apponit Marginalem notam: Dicere vult, eos qui paupertatem profitentur, sollicitè & anxie aliorum viciatates sibi lucrari non debere, ut elemosinas ipsis conferant. Ex quibus omnibus doctrina huius propositionis satis superque elucidata, & confirmata manet.

CAPVT IX.

Elucidatur nona propositio, Sanctorumque Patrum,
ac illustrium Doctorum testimonijs cor-
roboratur.

11.

SEquitur nona propositio, quæ habetur in lib. 3. Ascensus Montis Carmeli cap. 34. vbi agens Mysticus noster Doctor de cultu imaginum sic loquitur.

Spiritualis ac deuota persona, in inuisibili præcipuum suam reponit deuotionem, paucisq; imaginibus & virtutibus, utiq; præsertim, qua plus diuini quàm humani presertim: vestitudo & ornatus eas, seque ipsam eam iuxta alterius potius sæculi schema, & formam, & iuxta Sanctorum